

## ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ПІДГОТОВЦІ СУЧАСНОГО ЛІКАРЯ

Ставицька Н.П.

На зламі століть Україна переживає складні трансформаційні процеси в усіх галузях суспільного життя. Розбудовується молода держава, народжується демократичне суспільство, утверджуються нові стандарти мислення. Саме ці тенденції визначають основні напрямки виховної роботи професорсько-викладацького складу академії.

Сутність виховного процесу сучасної вищої медичної школи України визначена Конституцією України, Державною національною програмою «Освіта», цільовою соціальною програмою «Молодь України» на 2009–2015 роки», основними положеннями «Плану заходів на виконання програми виховної роботи у вищих медичних та фармацевтичних навчальних закладах 1-4 рівнів акредитації, закладах післядипломної освіти, науково-дослідних установах і закладах охорони здоров'я на 2008–2010 роки», затвердженого наказом МОЗ України №687 від 27.11.2008 р. «Про покращення виховної роботи у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації», інших нормативно-правових документів, регламентованих в царині виховної роботи серед студентської молоді.

Ректорат, адміністрація належну увагу приділяють всім без винятку напрямкам виховання студентської молоді. Питання організації виховної роботи обговорюються на засіданнях ректорату, вченої ради академії, знаходяться у полі зору деканатів, ради з виховної роботи та органів студентського самоврядування. Стали традиційними зустрічі адміністрації та особисто ректора академії професора В.М.Ждана зі студентськими самоврядними органами: студентським парламентом та студентським профкомом академії, студентами на загально курсових виховних годинах. Швидко та оперативно вирішує студентська громада всі нагальні питання академічного буття.

Виховна робота колективу академії спрямована на утвердження в студентській молоді ідеалів культури, толерантності, милосердя та активної соціальної дії. Питання організації та проведення виховної роботи в академічних групах є предметом систематичного обговорення на засіданнях кафедр, кураторських годинах, засіданнях факультетських шкіл кураторів.

Основною ланкою в організації навчально-виховного процесу як індивідуального, так і загально академічного є куратор. На початку навчального року наказом ректора визначаються провідні кафедри, які кадрово забезпечують кураторський склад академічних груп та курсів.

Посилена увага професорсько-викладацький склад академії приділяє проведенню виховного інформування: плануються загальні та індивідуально-групові виховні години, тематика яких визначається Радою з виховної роботи.

На виконання Указу Президента України від 15 вересня 2005 р. №1276 «Про забезпечення участі громадянської у формуванні та реалізації державної політики» в статті 24 «Участь громадянської в охороні здоров'я» розділу Ш Закону України «Основ законодавства України про охорону здоров'я» в академії

створено Громадську раду по зв'язках із громадськістю та визначено основні напрямки її діяльності.

Заслуговує на увагу різноплановість роботи Громадської ради академії, на засіданнях якої обговорювався широкий спектр актуальних сучасних проблем: «Основні законопроекти щодо реформування охорони здоров'я та медичного обслуговування населення», «Організація та проведення інформаційних заходів із роз'яснення основних напрямків гендерної політики в структурних підрозділах академії», «Проблемні питання освітнього виміру європейської інтеграції України», «Вища школа України та європейський освітній простір», тощо. До участі в роботі Громадської ради залучаються студенти академії, представники громадських організацій та органів державної влади.

Важливим напрямком активізації суспільної ролі молоді в сучасному суспільстві є волонтерський рух, який існує в різних організаційних формах.

Волонтерський центр «В ритмі молоді» створений активістами студентського парламенту з числа студентів та лікарів-інтернів. Головним завданням центру є надання допомоги хворим на ВІЛ/СНІД, особам з обмеженими фізичними можливостями, ветеранам війни та праці, дітям, позбавленим батьківського піклування.

Студенти різних факультетів та курсів організовані в групи, які протягом року відвідують дитячі будинки інтернати міста Полтави. Варто відзначити активну участь студентів-медиків у загальнономіських соціальних інформаційно-профілактичних акціях «Полтава СНІДу каже «Ні», благодійної акції «Почуйте всі» в рамках Всеукраїнського благодійного фонду «Серце до серця», міській акції з нагоди Всесвітнього дня пам'яті людей померлих від СНІДу «Зупини відлік».

Впродовж двох останніх років волонтерський центр «В ритмі молоді» в підтримку ініціативи управління у справах сім'ї, молоді та спорту Полтавського міськвиконкому бере участь в акції по здачі донорської крові «Навчись рятувати життя».

З метою утвердження та пропаганди здорового способу життя серед дітей і молоді, розвитку молодіжного волонтерського руху, зокрема участі колективу академії в щорічній всеукраїнській благодійній акції «Серце до серця», допомоги дітям, хворим на різні фізичні вади в академії із числа студентів активістів студентського парламенту академії сформовано волонтерський загін в кількості 60 чоловік.

Впродовж підготовчого періоду волонтери проводять значну організаційно-просвітницьку роботу серед студентів та співробітників академії. Розробляють тематичні пам'ятки кураторам академічних груп щодо мети та актуальності проведення зазначеної акції серед студентської молоді та громадськості. За планами кураторів академічних проводять індивідуально-групові виховні години.

У дні проведення фіналу волонтери академії виконують найвідповідальнішу роботу у Полтавському регіональному штабі фонду: реєстрація учасників, видача скриньок, збір та підрахунок коштів. Впро-

довж останніх трьох років академічний загін визначався першістю серед вишів Полтавщини. Тільки за 2011 рік особисті подяки від організаторів проекту отримали студенти академії Кулинич Ірина, Рубанук Ксенія, Ковальчук Мар'яна, Рустамян Астенік.

Кращим волонтером акції на регіональному рівні визнано студентку 1 курсу медичного факультету Баранову Ганну, яка впродовж двох днів збрала найбільше коштів – 2627,55 грн.

За підсумками акції адміністрація академії отримує офіційні листи подяки від регіонального представника у Полтавській області Голови Полтавського штабу Удовиченко Н. за високий рівень виховної роботи, допомогу дітям, хворим на фізичні вади та вагомий внесок у роботу Всеукраїнського Благодійного фонду «Серце до серця».

Працюють студенти волонтери над виконанням програми первинної профілактики ВІЛ/СНІДУ, наркоманії та девіантної поведінки в молодіжному середовищі для впровадження превентивних і ліцензованих Міністерством освіти та науки України просвітницьких програм «Рівний рівному». Організовує роботу кафедра інфекційних хвороб з епідеміологією (завідувач кафедри професор Дубинська Г.М.) та благодійна асоціація допомоги ВІЛ-інфікованим та хворим на СНІД «Світло надії». За місцем проживання студентської молоді в гуртожитках проводяться цикли навчальних занять тренінгу-курсу просвітницьких програм боротьби з наркоманією та профілактики СНІДУ.

До Всесвітнього дня боротьби зі СНІДом проводиться місячник, у ході якого організуються за участю викладачів кафедри індивідуально-групові виховні години «Питання профілактики ВІЛ-інфекції та толерантного ставлення до ВІЛ-інфікованих», психологічне тестування і соціологічне опитування серед студентської молоді, що проживає в гуртожитках академії, щодо інформованості про основні питання ВІЛ-інфекції, профілактики венеричних хвороб та проявів девіантної поведінки.

Студентський актив академії щорічно бере активну участь у проведенні міських благодійних новорічних балів «Допомоги так легко», що відбувся у виставковій залі міського будинку культури. За підсумками волонтерського року міська влада зазвичай відзначає та нагороджує студентський волонтерський центр нашої академії «В ритмі молоді» за опікування дітьми в школах-інтернатах, людьми з особливими проблемами, пацієнтами обласної психіатричної лікарні, ветеранами війни та праці.

Стало традицією до Різдвяних свят готувати студентами-волонтерами «уроки доброти» в Полтавському обласному притулку для дітей при Полтавській облдержадміністрації.

Волонтерський загін «Турбота» медичного коледжу та Рада ветеранів академії проводять значну роботу з організації лікарського та сестринського патронажу ветеранів академії та одиноких пенсіонерів Октябрського району м. Полтави.

Студенти медсестринського факультету опікуються хворими шпиталю інвалідів Великої Вітчизняної війни, дітьми-сиротами, що знаходяться на лікуванні в обласному санаторії для дітей із порушенням опорно-рухового апарату.

Колектив академії спільно з Радою ветеранів протягом п'яти років беруть активну участь у проведенні Всеукраїнської молодіжної акції „Пам'ятаймо

минуле заради майбутнього”. Не залишилися осторонь акції адміністрація та колективи кафедр: до Дня Перемоги, захисника Вітчизни, Дня міста Полтави та до Дня визволення України від фашистських загарбників проводяться зустрічі членів ректорату з ветеранами війни, нагородження ветеранів преміями, подарунками, ювілейними відзнаками. Члени студентського парламенту та студентського профкому відвідують тяжкохворих ветеранів війни та праці, впорядковуються могили ветеранів праці, колишніх співробітників академії.

Традиційно до зазначених дат влаштовуються мітинги-реквієми та покладання квітів до Стелли скорботної матері, пам'ятника жертвам Чорнобильської катастрофи та пам'ятника студентам-медикам, що загинули в роки Великої Вітчизняної війни. Для ветеранів академії проводяться урочисті збори та символічні «Фронтові обіди».

Налагоджена тісна співпраця студентського активу академії та органів виконавчої влади Полтавського міськвиконкому. Щорічно активісти проходять стажування в управлінні у справах сім'ї молоді та спорту, охорони здоров'я та соціального розвитку Полтавського міського виконавчого комітету. Разом з обласним молодіжним центром праці та міським студентським парламентом студенти-медики традиційно проводять ряд профорієнтаційних семінарів та лекцій серед молоді Полтавської області щодо відповідальності за життя та здоров'я кожної людини, родинні цінності, попередження випадків небажаної вагітності: «Ми відповідальні за кожне зачаття життя», «Родинні цінності», «Переривання небажаної вагітності у контексті загальнолюдських цінностей».

Заслуженою популярністю серед студентів першокурсників користується «Студентський куратор», утворений за ініціативи студентського парламенту з метою забезпечення виконання студентами своїх обов'язків та захисту їх прав і сприяння гармонійного розвитку особистості. Старшокурсники проводять бесіди на теми формування соціально активної, фізично здорової та духовно багатой особистості. Проводять роботу по запобіганню негативному впливові інформації, яка містить елементи жорстокості, бездуховності, насильства, порнографії. Спільно з земляцтвами іноземних громадян проводяться вечори знайомства з етно-національними культурами держав, представники яких навчаються в академії. Студенти іноземці беруть активну участь в культурно-мистецьких заходах.

Популярністю серед студентів користуються засідання науково-соціологічного та соціально-побутового товариства, які виносять на обговорення широкий спектр питань: «Соціальні та побутові проблеми студентів УМСА та шляхи їх вирішення», «Вільний час студентів», «Сесія очима студентів» та ін.

Студентський парламент академії тісно співпрацює з органами студентського самоврядування вишів Полтавського регіону, студентською радою та Молодіжного парламенту Полтавщини. На базі академії проводяться семінари-тренінги „Правильний вибір” та „Здоровий спосіб життя”. Налагоджене співробітництво студентського парламенту з представниками Ресурсного центру країн Східної Європи, Кавказу та Польщі (SALTO YOUTH EECA RC), а також Асоціації з представниками країн Європи та ко-

ординаторів програми європейських фондів „Молодь за здоровий спосіб життя”.

Раз за місяць кожний відділ парламенту практикує проведення семінарів-тренінгів для підвищення якості вмінь та навичок з даного напрямку роботи. За ініціативи президії студентського парламенту вперше серед вищів Полтавщини заснований дебатний клуб «Пігмаліон», у якому беруть участь усі охочі студенти. Актуальну тему для обговорення та диспуту вибирає більшість. Найпопулярніші серед студентства обрано такі теми: «Лікарська помилка та її наслідки»; «Чого ми мусимо від себе вимагати, щоб досягти поставленої мети»; «Якщо не ми, то хто?»; «Робота – мотивація до життя».

З метою залучення студентської молоді до роботи в органах самоврядування щорічно формуються групи випускників академії для навчання на тематичному постійно діючому семінарі «Моя майбутня професія - служити народові України». Спільно з Європейською Лігою молоді проводяться інтерактивні зустрічі для студентів-активістів «Ідеальний лідер і реальне життя».

Заслуговує на увагу співпраця колективу академії з Полтавською державною телерадіокомпанією «Лтава». Викладачі та студенти беруть активну участь в пропаганді надбань сучасної медицини з питань запобігання СНІДу, наркоманії, ознайомлення молоді з лікувально-оздоровчою та профілактичною роботою. Тільки в 2011 році учасниками ток-шоу «Відверто про...» стали ректор академії професор В.М. Ждан, професори А.М.Громова, І.М. Скрипник, І.П. Кайдашев, М.Г. Бойко та ін. В телепередачі «Ранок на Лтаві» з актуальних питань медичної галузі вели діалог професори, завідувачі кафедрами В.М.Дворник, Т.О. Петрушанко, Л.Ф.Каськова, С.Б. Безшапочний, Т.О. Крючко, В.П.Баштан та ін.

В академії працює відділ культурно-освітньої діяльності, який організує роботу 12 колективів художньої самодіяльності. З них три мають звання "народний самодіяльний": народний самодіяльний ансамбль пісні "Мальви" (керівник Л.Сидоренко), народний самодіяльний духовий оркестр (керівник В.Никін), народний самодіяльний ансамбль танцю "Юність" (керівник О.Матюніна).

Всі учасники колективів успішно звітують в обласному міжкультурному мистецькому фестивалі-конкурсі "Студентська весна". За високу виконавську майстерність, велику роботу щодо розвитку і популяризації традиційної народної культури, активну концертну діяльність, вагомий внесок у справу естетичного виховання молоді аматорські колективи традиційно отримують Дипломи 1-3 ступенів.

Народний самодіяльний вокальний ансамбль «Мальви» неодноразово був лауреатом Міжнародних конкурсів та фестивалів «Європа без кордонів» міста Пнєви, Польща; «Північна зірка», Естонія – Латвія. Солістка ансамблю Олена Вовк стала лауреатом та отримала Диплом першого ступеня Всеукраїнського фестивалю аматорської пісні «Мелодії душі», м. Черкаси.

Народний самодіяльний ансамбль танцю «Юність» отримав гранд-прі Міжнародного фестивалю «Від серця до серця», Угорщина; «Північна зірка», Естонія – Латвія; «Дні української культури», Словенія.

Спортивно-масова й оздоровча робота в академії проводиться колективом кафедри фізичного виховання і здоров'я та студентським спортивним клубом «Медик». Протягом навчального року традиційно проводяться спартакіади «Першокурсник» (7 видів спорту), «Академії» на приз ректора академії професора В.М.Ждана (8 видів спорту), «Гуртожитків» (5 видів спорту). Збірні команди академії - активні учасники Універсіад Полтавської області серед вищих навчальних закладів із 16 видів спорту. В академії працюють 14 спортивних секцій (за участю більш як 250 студентів) та спортивно-оздоровчі групи для співробітників (ритмічної та атлетичної гімнастики, плавання, волейболу, настільного тенісу, тенісу).

У вільний час для студентів академії були організовані безкоштовні оздоровчі групи за інтересами: шейпінг, ритмічна гімнастика, настільний теніс, атлетична гімнастика, теніс, плавання, шахи.

3 листопада 2007 року в академії проходить спартакіада серед співробітників ВДНЗУ «УМСА». В рамках спартакіади змагання з 6 видів спорту за участю більш як 100 осіб.

У червні традиційно проводиться вечір «Спортивної слави», на якому підводяться підсумки спортивно-масової й оздоровчої роботи, а також нагороджуються дипломами і грамотами команди-переможці та кращі студенти-спортсмени.

Важливим осередком виховання студентської молоді є музей історії та розвитку академії. Саме з музею починають свій шлях у таїну медицини першокурсники, саме в музеї відбуваються заняття з історії медицини, в залах музею відбуваються урочисті зустрічі з ветеранами війни та праці, сюди приходять випускники минулих років. Саме музей історії сприяє формуванню деонтологічної культури майбутніх лікарів.

З моменту присвоєння звання «народний» (1994р.) музей набуває неабиякої популярності не лише серед студентів, випускників, але й серед гостей міста та академії. Великим попитом користуються екскурсії по місту. З цією метою розроблено цікавий маршрут по легендарних історичних місцях Полтави і не менш цікава тематична розповідь.

Останнім часом в музеї історії часто проводяться заходи, присвячені знаменним датам історії України, рідного краю, видатним діячам науки і культури, медикам, ветеранам війни та праці академії. Зокрема, традиційними є святкування Дня Незалежності України, Збройних Сил України, Дня медика, вечорів пам'яті жертв другої світової війни, жертв голодомору 1932-1933 років. В музеї проходять бесіди, семінари з питань формування здорового способу життя, духовної та екологічної культури.

Разом з краєзнавчим музеєм ведеться спільна робота по вивченню історико-культурної спадщини полтавських медиків та вчених. Завдяки пошуковій роботі та спілкуванню з авторами віднайдені та оформлені відомості про лікарів українського походження, які мали великий вплив на розвиток медичної науки і практичної медицини.

В музеї проходять понад 3 тисячі екскурсій на рік, ведеться активна допомога професорсько-викладацькому складу академії у створенні ювілейної збірки до 90-річчя академії.